

ПОЛ И ХАРАКТЕР В СВЕТЛИНАТА НА СЕНКИ

Димитър Камбуров

Представи си хора в някакво подземно пещероподобно жилище, което има... пролука за светлина по цялата пещера.... Между огъня и затворниците да има път; по неговата дължина си представи издигната стена... Представи си край тая стена хора, които носят различни вещи, стърчащи над стената, статуи на хора и фигури на животни. Нима ти смяташ, че тези затворници както в себе си, така и помежду си са видели нещо друго освен сенки, които падат от огненото сияние върху срещуположната пред тях стена на пещерата?

Платон, "Държавата", 514-517

"Сенки" е сред популярните стихотворения от т. нар. *втори период* на Яворов. То се отличава с ясно послание и прозрачна напрана, при все че се придържа към теми и интонации, типични за "късния" Яворов, все по-рядко толкова интелигибелен. Стихотворението е образец за поетическа импровизация по зададена тема. Вписменостеното цитиране на този жанр, разпънат между бардическите умения и моно-спектакъла, предполага не толкова оригиналност, колкото убедителност при разгръщането на мотива. Това е повече упражнение, етюд, виртуозно боравене с поетически ресурси, отколкото спонтанен, романтически, извиращ из дълбините на гениалната душа лирически къс. Такива упражнения ни напомнят по-скоро Вийон, отколкото Верлен, по-трудно Колридж или Шели, отколкото Мицкевич или Пушкин, чийто "Малки трагедии" във филмовия си вариант бяха снабдени със спояващ цялото Импровизатор, идеално съвместващ стъписваща устност с прегледна вписменостеност.

Но "Сенки" все пак не е сводима до упражнение по стил. При нейния жанр успешността е пропорционална на функционализациата на стила. От стила се очаква да изпълни, да перформира темата. Четенето би следвало да се задоволи с квази-иконическите пре-